

KIINTIÖJÄRJESTELMÄ

OULUN ALUETAKSI OY

Teknologiantie 1 B 103

FI-90590 OULU

Kiintiöjärjestelmän laatimisen tausta ja tarve

Oulun Aluetaksi Oy (Jäljempänä myös ”*Otaxi*”) ylläpitää sen kulloinkin määrittämällä alueella toimivien taksiautojen tilausvälityskeskusta sekä välittää kuljetustehtäviä, maksuliikennettä ja muita palveluja taksiautoilijoille. Voimassa olevan kiintiöjärjestelmän mukaisia paikkoja yhtiöllä on yhteensä 328 Oulussa ja ympäristökunnissa.

Yhtiön tavoitteena on pystyä takaamaan laadukkaat välitys- sekä maksuliikennepalvelut välityspalvelusopimuksella toimiville autoilijoille sekä turvallinen ja laadukas kuljetuspalvelu loppuasiakkaalle.

Uuden liikennepalvelulain voimaantulon myötä 1.7.2018 alan luonne muuttuu merkittävästi ja erityisesti viranomaislähtöinen valvonta ja kontrolli poistuu. Jatkossa taksilupien määrää ei enää rajoiteta, eikä alueelliset ELY-keskukset enää tule vahvistamaan kuntakohtaisia taksilupien enimmäismääriä. Tähän asti kiintiöjärjestelmä on luotu viranomaislähtöisesti, mutta jatkossa vastuu palveluvarmuudesta ja autojen riittävydestä siirtyy tilausvälityskeskukselle.

Kiintiöjärjestelmän laatiminen on Otaxin ja sen yhteistyökumppaneiden taholta todettu välttämättömäksi, jotta yhtiön liiketoiminta, palvelun laatu, asiakaspalvelu, palveluvarmuus sekä käyttäjäturvallisuus voidaan taata myös jatkossa.

SUOMEN JURISTIT

Tämän julkisen esityksen lisäksi yhtiöllä on yksityiskohtainen ja tarkkarajainen selvitys kiintiöjärjestelmän perusteista ja tarpeesta. Kiintiöjärjestelmä perustuu objektiiviseen markkinadataan, ja laatimisessa on huomioitu edellä yksilöityjen seikkojen lisäksi yhtiön näkökulma ja kilpailuoikeudelliset edellytykset.

Paikkakuntakohtainen kiintiöjärjestelmä

Yhtiö toimii seuraavissa kunnissa ja kaupungeissa, joilla paikat voimassa olevan kiintiöjärjestelmän mukaan jakautuvat seuraavasti (suluissa tavallinen taksiauto/esteen taksiauto):

Kunta/Kaupunki	Paikat	Avoinna olevat
Kempele	20 (16/4)	5 (5/0)
Haukipudas	20 (16/4)	2 (2/0)
Kiiminki	14 (10/4)	-
Oulu	213 (186/27)	
Oulunsalo	15 (11/4)	
Oulu/Oulunsalo Yht.	228	12 (12/0)
Ylikiiminki	7 (6/1)	
Yli-Ii	5 (4/1)	1 (1/0)
Liminka	8 (6/2)	-
Lumijoki	4 (3/1)	1 (1/0)
Muhos	13 (9/3)	2 (2/0)
Tyrnävä	9 (8/1)	-
YHTEENSÄ 328	24 (24/0)	

1.7.2018 alkaen kiintiöjärjestelmän muutoksille ei ole olemassa niin kilpailuoikeudellisia, liiketaloudellisia tai mitään muitakaan perusteita.

Yhtiön on kuitenkin syytä tarkkailla ja arvioida tilannetta aktiivisesti markkinadataa päivittäen.

Yhtiön näkökulma

Yhtiön tavoitteena on rakentaa kiintiöjärjestelmä, jolla taataan palvelun puolueettomuus, turvallisuus, varmuus sekä laatu suhteessa autoilijoihin ja erityisesti kuluttajina toimiviin palvelun loppukäyttäjiin. Jotta näihin edellytyksiin voidaan yhtiön

taholta sitoutua, on järjestelmässä huomioitava myös yhtiön omat, yhtiöoikeudelliset näkökulmat. Kiintiöjärjestelmällä pystytään turvaamaan autoilijoille liiketaloudellisesti kestävä toiminta ja loppuasiakkaalle takaamaan turvallinen ja laadukas palvelu.

Lähtökohtana kiintiöjärjestelmässä on perusteltua pitää nykyistä, viranomaisen (ELY-keskus) päätökseen perustuvaa tilannetta. Jotta objektiivisuus säilyy ja toiminta on muutoinkin läpinäkyvää, tulee tilannetta arvioida yhtiön taholta puolivuosittein. Ajantasainen tilanne on esillä yhtiön nettisivuilla.

Kiintiöjärjestelmän arviointi- ja määräytymisperusteet

Kiintiöjärjestelmässä olevien paikkojen määrän arvioinnissa on huomioitava useita seikkoja. Ns. objektiivisen markkinadatan perusteella voidaan arvioida paikkakuntakohtaisesti viikoittainen hoidettujen tilausten määrä ja laatu sekä liikkeellä olevien autojen käyttöaste.

Yhtiön kokonaistilanteessa hankintalain mukaiset kilpailutukset eivät ole aiheuttaneet muutosta. Hankintalain mukaisissa kilpailutuksissa on tapahtunut muutoksia, mutta kokonaismäärät ovat pysyneet käytännössä ennallaan. Yhtiön oman markkinadatan mukaan järjestelmä on mitoitettu riittäväksi. Kilpailun lisääntyminen ja hinnoittelun kiristyminen pienentää Otaxin kysyntää ja markkina-asemaa.

Voimassa olevan, ELY-keskuksien määrittelemän kuntakohtaisen kiintiöjärjestelmän lähtökohtana on pidetty taksipalvelujen hyvää saatavuutta niin kaupunkimaisilla alueilla kuin maaseudullakin. Kiintiöiden määrittämisessä ELY-keskukset ovat huomioineet taksiliikennelain 20 §:n mukaisesti keskeiset taksipalvelujen kysyntään ja tarjontaan vaikuttavat tekijät (väestökehityksen, väestön ikärakenteen, taajamaasteen, työpaikkaomavaraisuuden, vuodepaikka tiheyden, anniskelupaikkatiheyden, matkustajaterminaalit sekä joukkoliikenteen määrän) sekä niissä tapahtuneet muutokset.¹ Keskeisinä taksitarjontaa määrittävinä tekijöinä on otettu huomioon erityisesti voimassa olevien taksilupien määrä ja niiden suhde asukasluukuun, taksiliikenteen liikevaihto ja ajojen määrä kilometreinä autoa kohden, taksien yrityskoko sekä taksien tilausvälitys keskusten välittämien tilausten määrä. ELY-keskus on verrannut kysyntään ja tarjontaan vaikuttavia tietoja vastaaviin aiempien vuosien tietoihin ja ottanut huomioon niissä tapahtuneet muutokset.²

Voimassa olevaa kiintiöjärjestelmää on perusteltua pitää Otaxin oman kiintiöjärjestelmän perustana ja lähtökohtana huomioiden kuitenkin yhtiöön liittyvät

¹ <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/-/taksilupien-enimmaismaarat-suomen-kuntiin-vahvistettu-vuodelle-2017>

² ELY PÄÄTÖS 9.11.2017 LAPELY/2930/2017

liiketaloudelliset seikat ja perustellut lainmuutoksen myötä tulevat arviot markkina-
muutoksesta ja kilpailun kiristymisestä.

Kilpailuoikeudellinen näkökulma

Uuden liikennepalvelulain tarkoituksena on ollut vapauttaa alan sääntelyä ja kilpai-
lua sekä laskea hintoja kuluttajien eduksi. Kiellettyä ovat sellaiset toimet, joiden tar-
koitus on estää tai haitata markkinoiden avautumista ja kilpailun vapautumista.

Otaxi on toimialueellaan määräävässä markkina-asemassa. Kilpailulain
(12.8.2011/948) 2 luvun 7 §:ssä säädetyn tavoin määräävän markkina-aseman vää-
rinkäyttö on kiellettyä³.

Määräävä markkina-asema ei ole kiellettyä, mutta väärinkäyttöä voi olla liiketoimin-
tasuhteista kieltäytymistä ilman objektiivista perustetta.

Määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä on, jos yhtiön tavoitteena on kilpailun
rajoittaminen tai kilpailijoiden sulkeminen pois markkinoilta. Yhtiö voi kuitenkin
olla tekemättä sopimuksia muiden elinkeinoharjoittajien kanssa, kunhan syy on ob-
jektiiivisesti perusteltu.

Huomion arvoista on, että kilpailijat eivät ole riippuvaisia yhtiöstä, vaan taksiryttä-
jillä on useita muita vaihtoehtoja hankkia asiakkaita ja kuljetuksia (taksiasemat, tak-
sitolpat, sopimus- ja tilatut ajot sekä lennosta otetut kyydit). Taksiryttäjäillä on mah-
dollista perustaa yhtiön kanssa kilpaileva alueellinen välitysjärjestelmä.

Uusien autoilijoiden valinta

Yhtiöllä on auki 24 paikkaa 7 paikkakunnalla (ks. kohta ”paikkakuntakohtainen kiin-
tiöjärjestelmä”), jotka täytetään 31.7.2018 mennessä. Tämän jälkeen kiintiöjärjestel-
män kokoa tullaan arvioimaan puoli vuosittain markkinatilanteen selkiytyttyä uu-
den liikennepalvelulain käyttöön oton myötä.

³ ”Yhden tai useamman elinkeinoharjoittajan tai elinkeinoharjoittajien yhteenliittymän määräävän mark-
kina-aseman väärinkäyttö on kiellettyä. Väärinkäyttöä voi olla erityisesti: 1) kohtuuttomien osto- tai myynti-
hintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen; 2) tuotannon, mark-
kinoiden tai teknisen kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi; 3) erilaisten ehtojen soveltaminen eri
kauppakumppanien samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasetelmaan asetta-
valla tavalla; tai 4) sen asettaminen sopimuksen syntymisen edellytykseksi, että sopimuspuoli hyväksyy lisä-
suoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen”.

SUOMEN JURISTIT

Valintaprosessi on puolueeton ja läpinäkyvä sekä kaikki hakijat ovat yhdenvertaisessa asemassa. Edellytyksiä laadun- ja palvelun sekä turvallisuuden varmistamiseksi yhtiö on asettanut.

Edellytyksenä välityspalvelusopimukselle ovat:

1. sitoutuminen Otaxin brändivaatimuksiin;
2. sitoutuminen välityspalvelusopimukseen ja sen ehtoihin, sekä;
3. ajoneuvon Euro5 päästöluokka;
4. autolaitteiston 1.7.2018 päivitetty vaatimukset;
5. laatusitoumus;
6. mainossopimukset, ja
7. muut välityspalvelusopimuksen mukaiset sitoumukset⁴

Kiintiöjärjestelmään kuuluu, että tavallisen taksiauton luvalla voi laittaa myös tilatai esteettömän taksiauton. Nämä edellytykset ovat samat myös nykyisille autoilijoille 1.7.2018 alkaen. Ajoneuvo tulee päivittää Euro5 päästöluokkaan vuoden 2019 loppuun mennessä (siirtymäaika). Kilpailevilla tilausvälityskeskuksilla ei ole oikeutta osallistua hakuun. Liiketoiminta on aloitettava kolmen (3) kuukauden kuluessa hakemuksen hyväksymisestä.

Puolivuosittain tehtävien kiintiöpaikkojen tarkastelujakson päättymisen jälkeen mahdollisista uusista paikoista ilmoitetaan yhtiön nettisivuilla, jossa avoimet paikat ilmoitetaan hakuun. Jos kiintiöjärjestelmään ei tule muutoksia, tarkastelujakson päätteeksi yhtiön nettisivuilla ilmoitetaan perusteltu päätös. Jos kiintiö arvioidaan pienemmäksi, paikkoja ei kuitenkaan vähennetä.

Mikäli hakijoita on enemmän kuin auki olevia paikkoja, valinta järjestetään arvonnalla. Hakija saa hakea yhtä paikkaa per hakukierros ja mikäli ensimmäisen kierroksen jälkeen on vielä vapaita kiintiöpaikkoja, tulee järjestettäväksi uusi arvonta.

Tehdyt valinnat ilmoitetaan ensi tilassa suoraan hakijoille ja jo yhteistyössä toimiville autoilijoille, sekä perusteltuina myös yhtiön nettisivuille. Yhtiön nettisivuilla näkyy myös seuraava tarkastelujakso ja sen jälkeiset määräajat.

⁴ Välityspalvelusopimus | Oulun Aluetaksi Oy